

Interreg

Współfinansowany przez
UNIJĘ EUROPEJSKĄ
Kofinanziert von
der EUROPÄISCHEN UNION

Polska – Sachsen

Konferencja inauguracyjna projekt
Cyfrowa podróż przez Geopark Łuk Mużakowa

KRAJOBRAZ POGÓRNICZY POLSKIEJ CZĘŚCI ŁUKU MUŻAKOWA

Jacek Koźma

29.09.2025, Klein Kötzig

Partnerzy wydarzenia:

Politechnika Wrocławska

TUBAF
Die Ressourcenuniversität.
Seit 1765.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2021-2027.

Co to jest krajobraz?

Jaka jest struktura krajobrazu pogórniczego Łuku Mużakowa?

Jak czytać krajobraz pogórniczny Łuku Mużakowa?

Jakie są wyzwania dla cyfrowej wizualizacji krajobrazu pogórniczego Łuku Mużakowa?

Krajobraz / potocznie „landszaft”

Motyw artystyczny przedstawiający ryczącego jelenia w okresie godowym. Od XIX wieku stał się symbolem kiczu i złego gustu, mimo swoich korzeni w niemieckim malarstwie akademickim i sztuce związanej z łowiectwem.

Europejska konwencja krajobrazowa

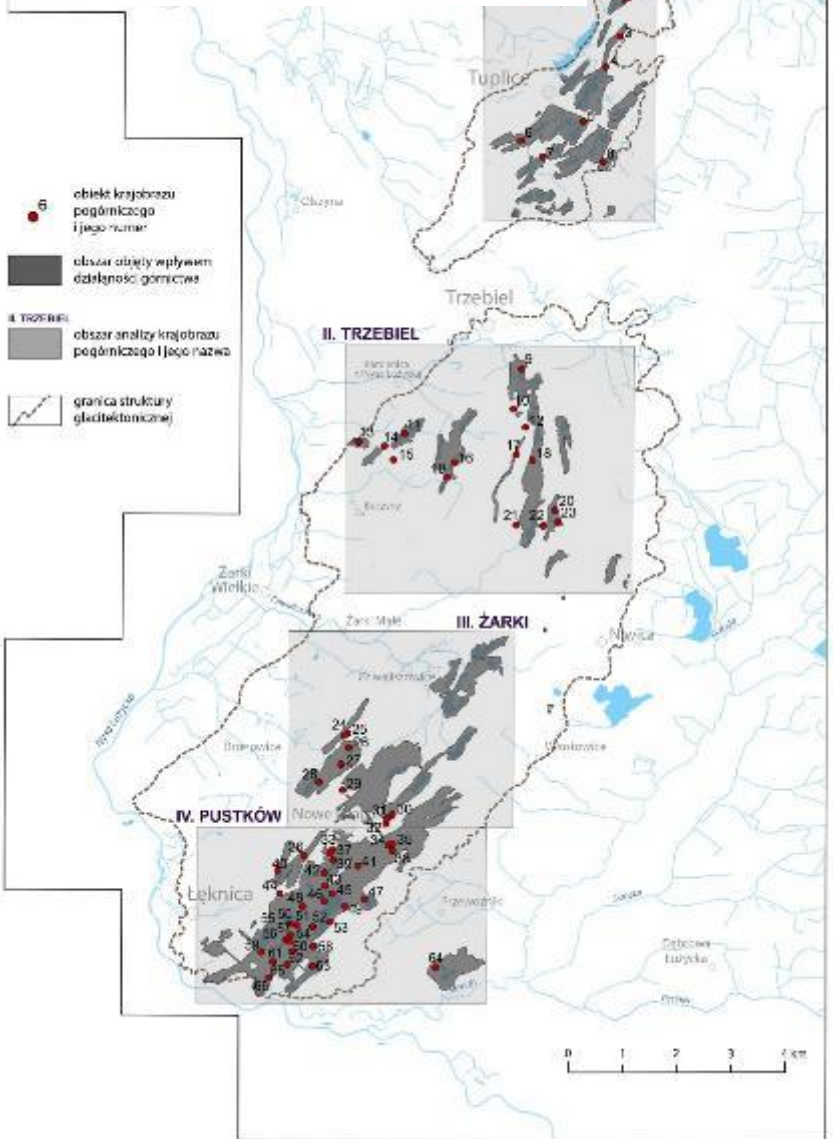
**Krajobraz to obszar
postrzegany przez
ludzi, którego
charakter jest wynikiem
działania i interakcji
czynników
przyrodniczych i/lub
ludzkich**

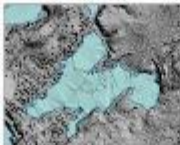
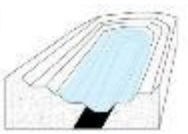
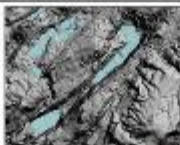
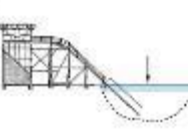
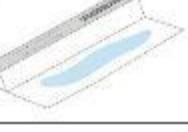
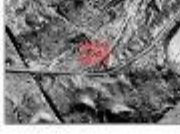
Krajobraz pogórniczy
to obszar przekształcony
przez działalność wydobywczą
człowieka, obejmujący
zarówno zmiany w
ukształtowaniu terenu jak
i nową jakość krajobrazową,
w której dominują czynniki
antropogeniczne.

Krajobraz pogórniczy
nie jest wyłącznie krajobrazem
zdewastowanym,
ale często staje się on nową,
unikalną formą krajobrazu
kulturowego, gdzie człowiek
jest jego głównym twórcą.

STRUKTURA KRAJOBRAZU pogórniczego Łuku Mużakowa

Powierzchnia krajobrazu
pogórniczego ŁM wynosi 1 234 ha

Schemat ideowy	Identyfikacja obiektu na podstawie:		
	obrazowania numerycznego modelu LIDAR	historycznych mapy topograficznych i planów górniczych	prac terenowych
A 			
B 			
C 			
D 			
E 			
F 			

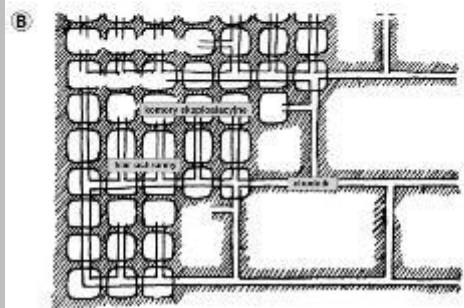
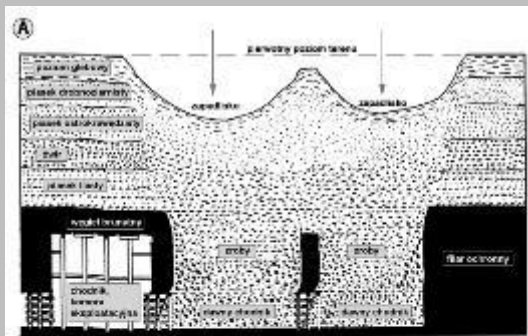
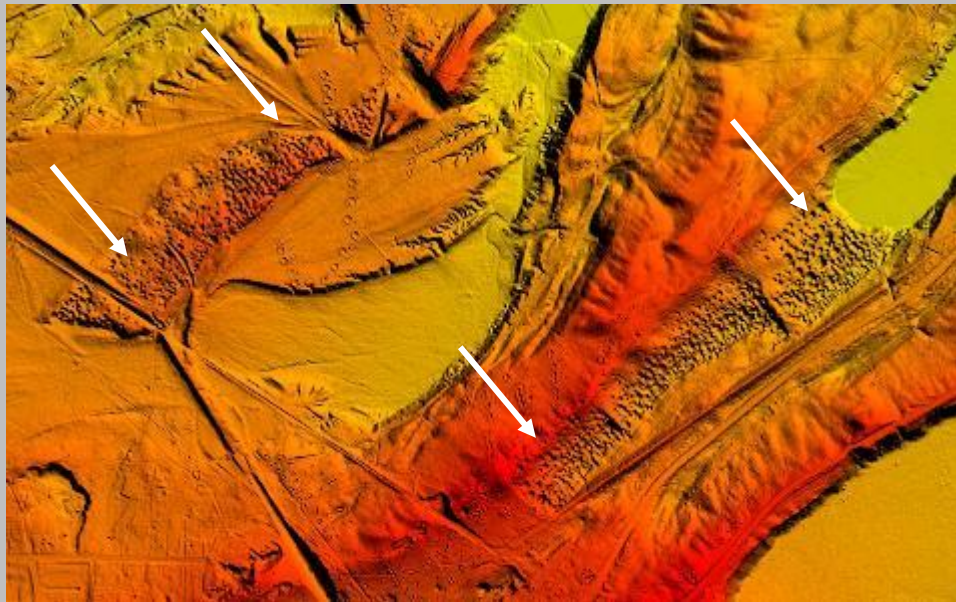
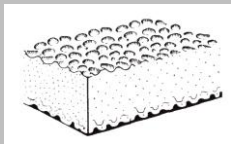
OBIEKTY POGÓRNICZE

- ← Niecki z osiadania
- ← Zbiorniki pokopalniane
- ← Zapadliska szybów
- ← Hałdy i nasypy
- ← Trasy transportowe
- ← Ruiny budowli kopalni

STRUKTURA KRAJOBRAZU
obiekty krajobrazu pogórniczego Łuku Mużakowa

PRZYKŁADY

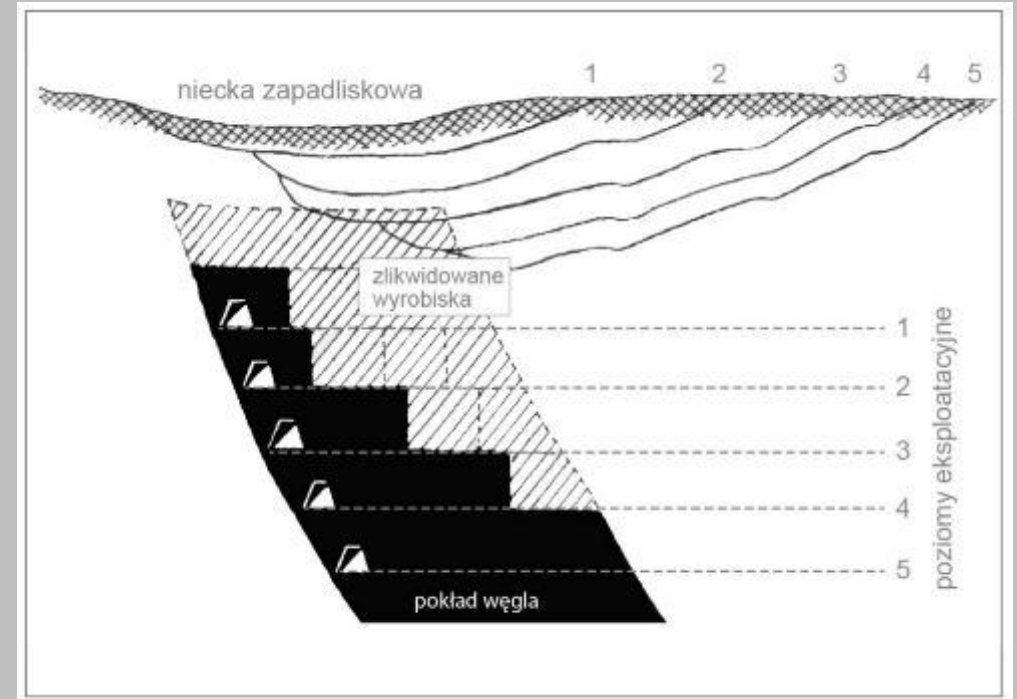
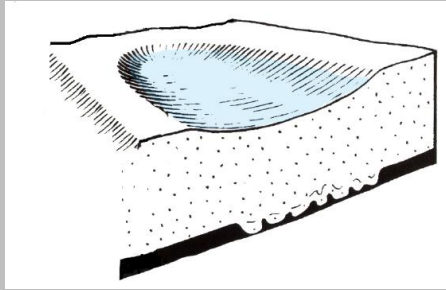
Niecki z osiadania – kopalnia podziemna

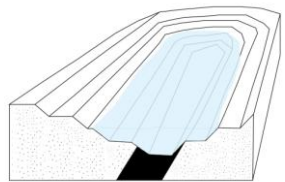
na podstawie Schossig W., Kulke M., 2006, zmodyfikowane

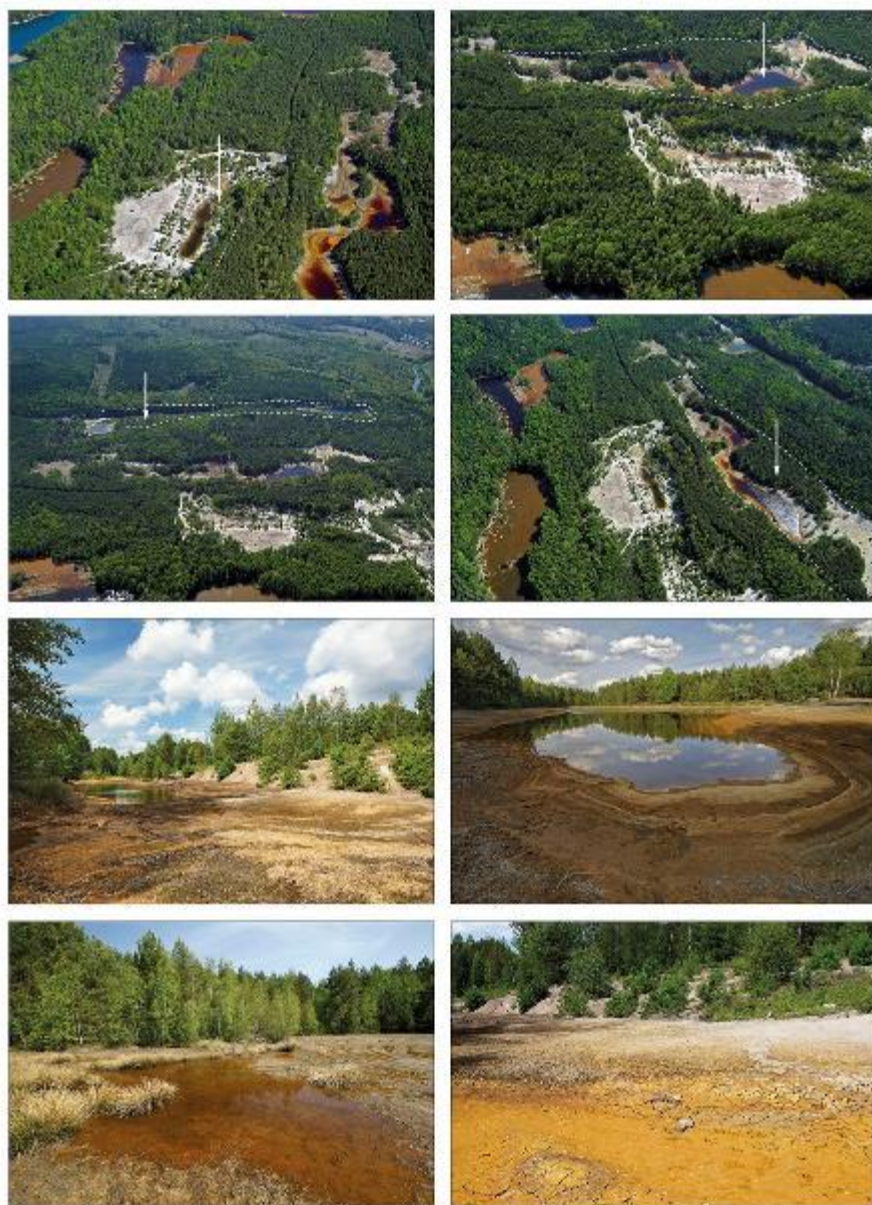
Niecki z osiadania – kopalnia podziemna

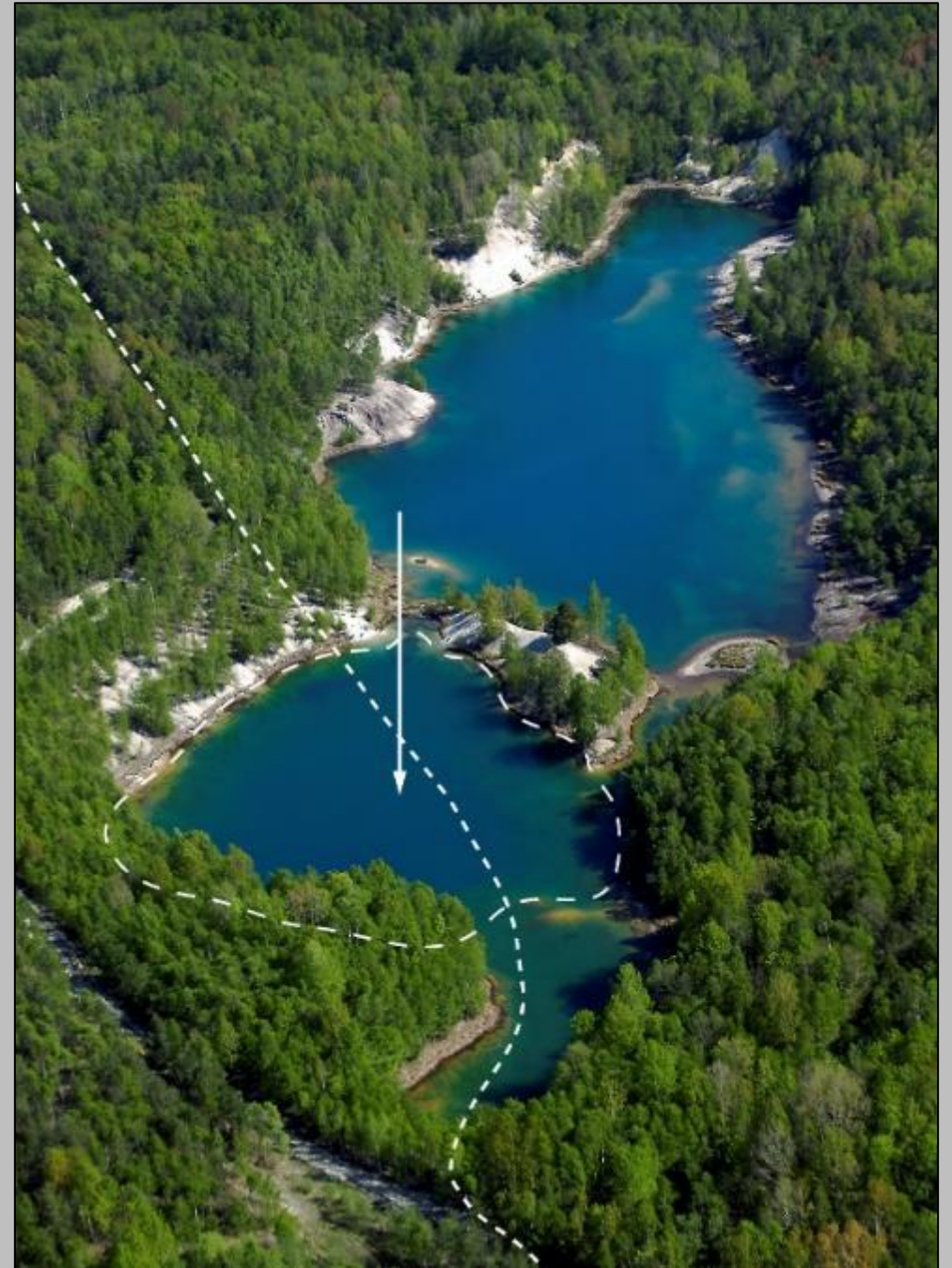
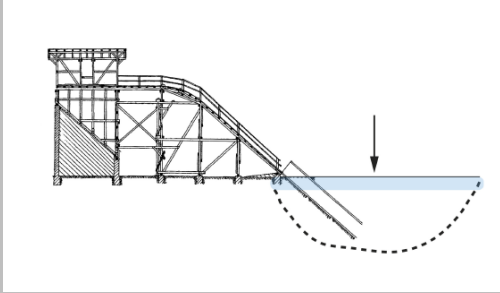
Zbiorniki pokopalniane – kopalnia odkrywkowa

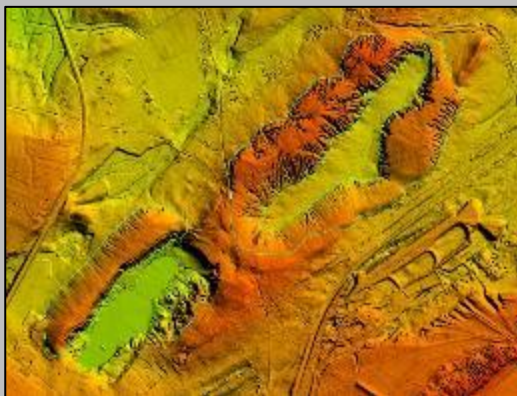
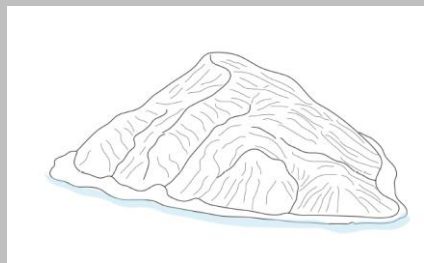
154 zbiorniki o łącznej powierzchni 207,3 ha

Niecki z osiadania – szyby górnicze

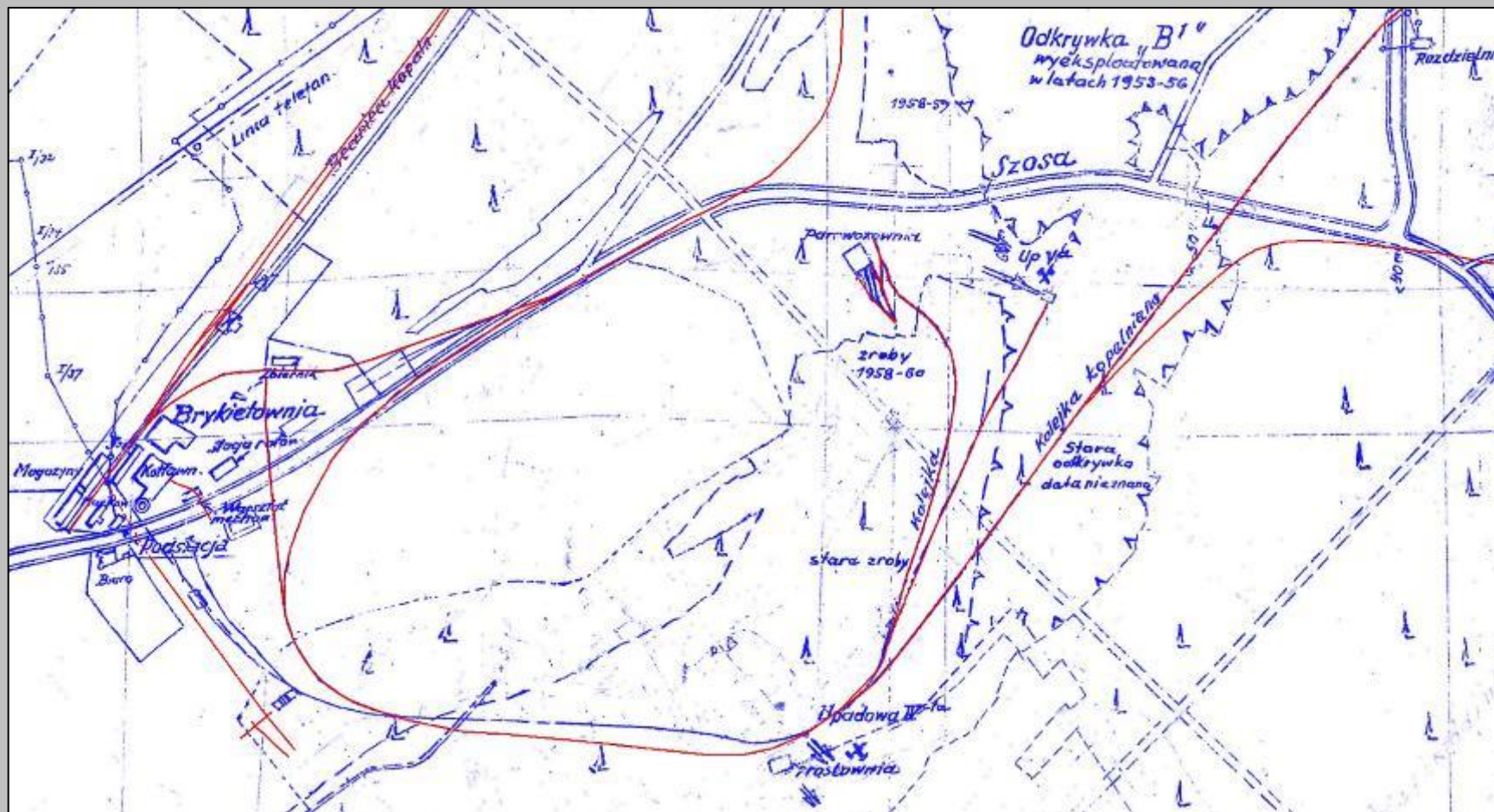
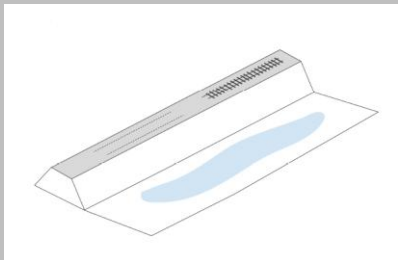
Hałdy i nasypy

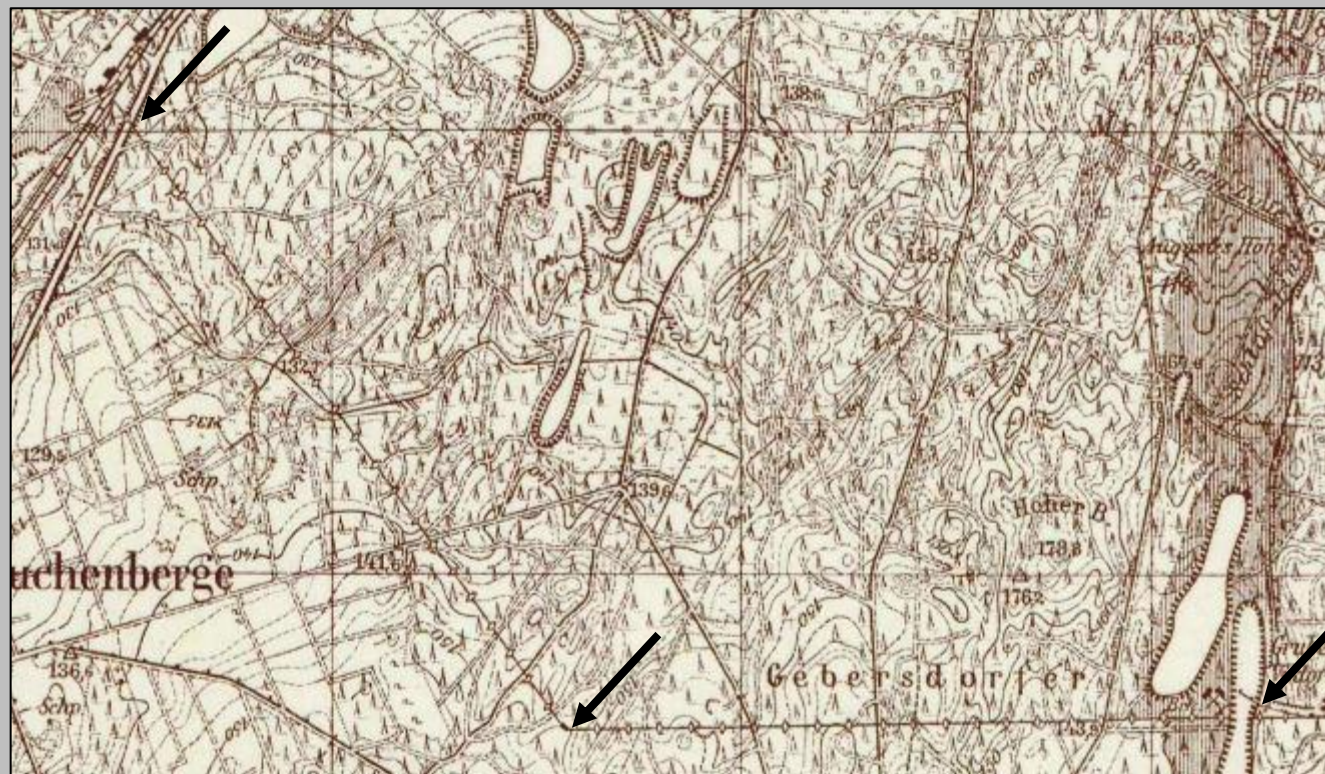
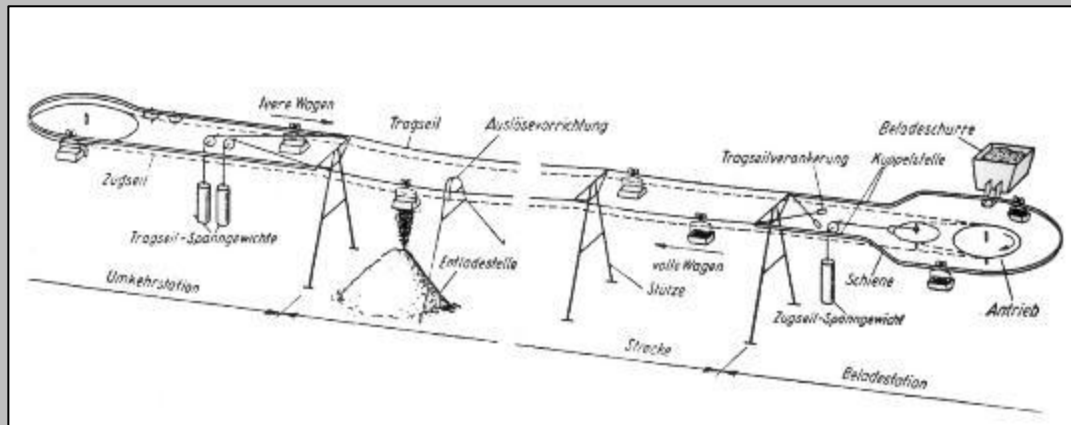
Łączna powierzchnia
hałd i zwałowisk
wynosi 163 ha

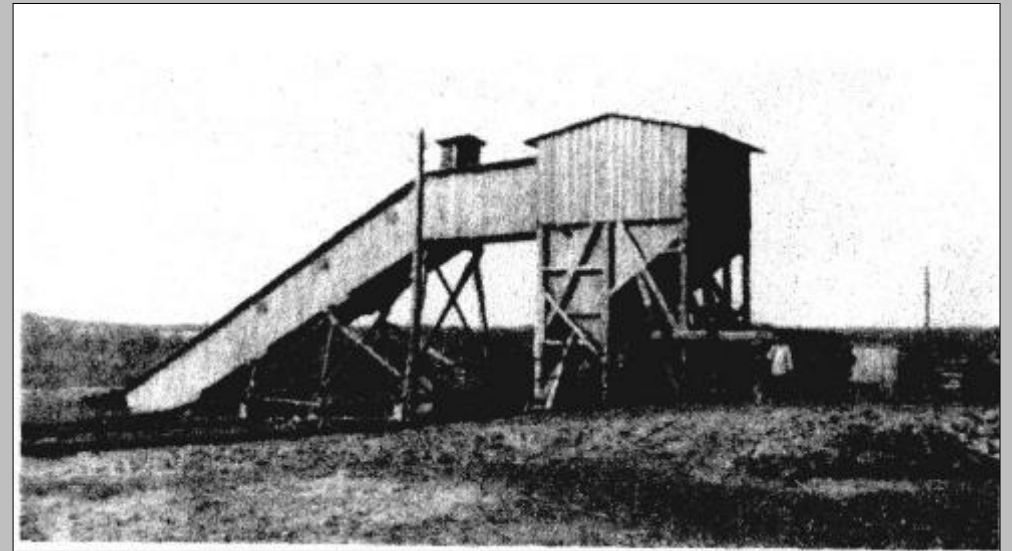
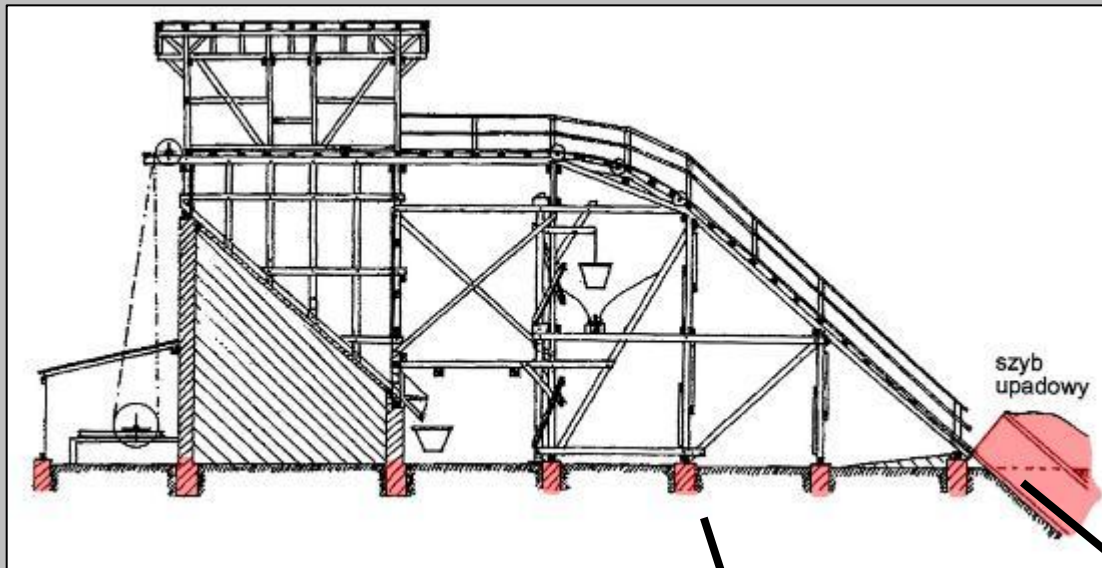
Trasy transportowe, nasypy drogowy i kolejowe

Trasy transportowe, kolejka linowa

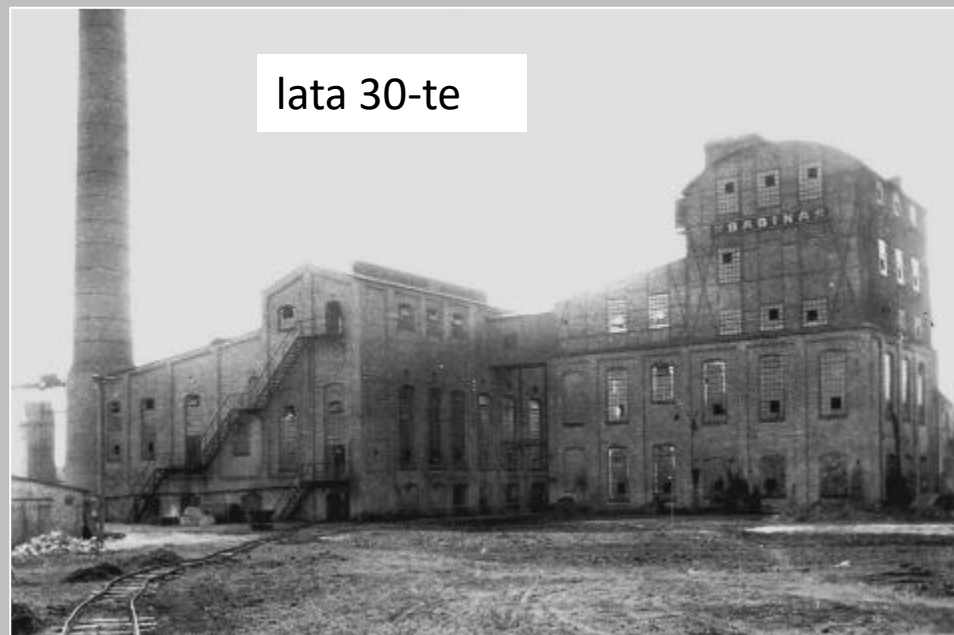
Ruiny budowli kopalni – szyby upadowe

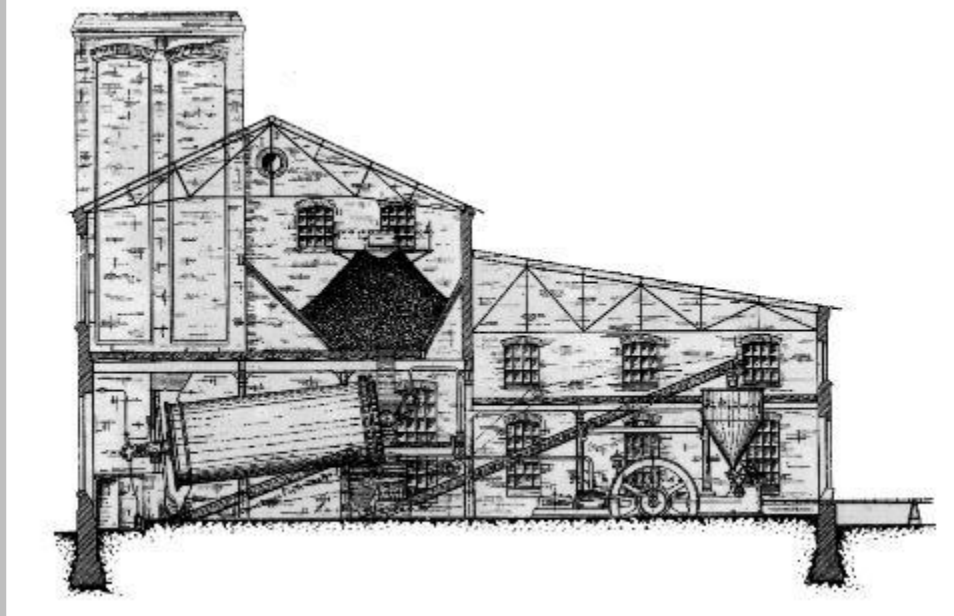
Ruiny budowli kopalni – obudowy szybów upadowych

Ruiny budowli kopalni – zakład przeróbki węgla, brykietownia

lata 30-te

rok 2009

JAK CZYTAĆ KRAJOBRAZ – zmienność w czasie, krajobraz zrównoważony

do I połowy XIX w.

**Osadnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rolnictwo, produkcja torfu i węgla drzewnego
(wsie, tartaki, gorzelnie, młyny, cegielnie)**

JAK CZYTAĆ KRAJOBRAZ – zmienność w czasie, krajobraz górniczy, krajobraz zdewastowany

od II połowy XIX w. do lat 80-tych XX w.

JAK CZYTAĆ KRAJOBRAZ – zmienność w czasie, krajobraz pogórniczy, nowa jakość

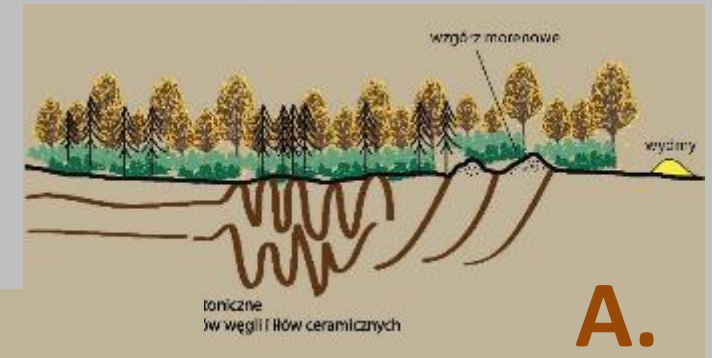
od lat 80-tych do współczesności

JAK CZYTAĆ KRAJOBRAZ – krajobraz współczesny, złożenie różnych elementów

A. Krajobraz naturalny (geologia + geomorfologia)

~ 450 tys. lat

B. Krajobraz górniczy (złożenie etapów rozwoju górnictwa)

1843-1973

A. + B. Krajobraz pogórniczy (balans pomiędzy krajobrazem naturalnym a krajobrazem górniczym antropogenicznym)

dzisiaj

Identyfikacja obiektów składających się na strukturę krajobrazu pogórniczego

Przedstawienie obiektów pogórnich zgodnie z chronologią rozwoju górnictwa

Umieszczenie obiektów pogórnich na tle etapów rozwoju krajobrazu
– krajobraz zrównoważony, krajobraz górniczy, krajobraz pogórnichy

Palimpsest

(stgr. παλίμψηστον palimpseston, od πάλιν palin – „ponownie” i ψάω psao – „ścieram”) – rękopis **spisany na używanym już wcześniej materiale piśmiennym, z którego usunięto poprzedni tekst**, najczęściej w celu zmniejszenia kosztów nowego materiału.

Interreg

Współfinansowany przez
UNIĘ EUROPEJSKĄ
Kofinanziert von
der EUROPÄISCHEN UNION

Polska – Sachsen

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

29.09.2025, Klein Kötzig

Partnerzy wydarzenia:

Politechnika Wrocławska

TUBAF
Die Ressourcenuniversität.
Seit 1765.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy INTERREG Polska-Saksonia 2021-2027.